

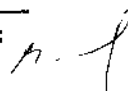
AS TOOTSI TURVAS

*Majandusaasta aruanne
31. detsembril 2009 lõppenud
majandusaasta kohta*

AS TOOTSI TURVAS

MAJANDUSAASTA ARUANNE

Majandusaasta algus	1. jaanuar 2009
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2009
Äriühingu nimetus	AS Tootsi Turvas
Äriregistri number	10021374
Aadress	Tööstuse 1, Tootsi alev Pärnu maakond 87501
Telefon	+372 44 71 530
Faks	+372 44 71 540
E-mail	info@tootsiturvas.ee
Veebilehekülg	www.tootsiturvas.ee
Audiitorkontroll	AS Deloitte Audit Eesti
Majandusaasta aruandele lisatud dokumendid	Sõltumatu audiitori aruanne Kasumi jaotamise ettepanek Müügitulu jaotus vastavalt EMTAK klassifikaatorile

AS TOOTSI TURVAS

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
JUHATUSE DEKLARATSIOON	7
BILANSS	8
KASUMIARUANNE	12
RAHAVOOGUDE ARUANNE	13
OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	14
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	15
LISA 1. ÜLDINFORMATSIOON	15
LISA 2. KASUTATUD ARVESTUSPÕHIMÕTTED	15
LISA 3. FINANTSRIISKIDE JUHTIMINE	24
LISA 4. RAAMATUPIDAMISHINNANGUD JA -OTSUSED	26
LISA 5. RAHAVOOD	27
LISA 6. LÜHI- JA PIKAAJALISED NÕUDED	28
LISA 7. VARUD	28
LISA 8. MÜÜGIOOTEL PÕHIVARA	29
LISA 9. PIKAAJALISED FINANTSINVESTEERINGUD TÜTARETTEVÕTJATESSE	29
LISA 10. MATERIAALNE PÕHIVARA	31
LISA 11. IMMATERIAALNE PÕHIVARA	32
LISA 12. KAPITALIRENDIGA SOETATUD PÕHIVARA	32
LISA 13. MAKSUDE ETTEMAKSED JA TAGASINÕUDED NING MAKSUVÕLAD	33
LISA 14. VÕLAKOHUSTUSED	33
LISA 15. ERAJDISED	34
LISA 16. POTENTSIAALNE TULUMAKS DIVIDENDIDELT	35
LISA 17. AKTSIAKAPITAL	35
LISA 18. MÜÜGITULU	35
LISA 19. MUUD ÄRITULUD	36
LISA 20. KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED	36
LISA 21. MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD	37
LISA 22. RENDILEANTUD VARAD	37
LISA 23. RENDITUD VARAD	38
LISA 24. BILANSIVÄLISED JA TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED	38
LISA 25. SEGMENTIDE ARUANNE	38
LISA 26. TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA	40
JUHATUSE ALLKIRJAD	43
SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE	44
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	45
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EMTAK KLASSIFIKAATORILE	46

AS TOOTSI TURVAS

TEGEVUSARUANNE

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

AS Tootsi Turvas põhitegevuseks on turba ja turbatoodete tootmine, pidevalt areneb puidukütuste tootmine ja müük.

Turvast toodetakse kasutamiseks aiandusliku turbana ja kütusena.

Aianduslikke turbaid realiseeritakse peamiselt pakendamata kujul autodega siseturul või laevadega ekspordiks. Osa aianduslikke turbaid müüakse pakituna 6-kuupmeetrilistesse suurpallidesse.

Peale ühinemist Osaühinguga Langham, 01. jaanuaril 2009, kuuluvad toodete nomenklatuuri pakitud väetistega rikastatud turbad, mida pakitakse 100- ja 300-liitristesse kottidesse ja 6-kuupmeetrilistesse pakenditesse Niibi tehases. 2009. aasta pakiti Niibi tehases ca 300 tuhat kuupmeetrit turvast.

Kogu Niibi tehase toodang realiseeritakse Vapo grupi ettevõttele Kekkilä OY.

Kütusena realiseeritakse nii frees- kui tükkturvast. Osa freesturvast töödeldakse ümber briketiks.

Tootmismahud olid võrreldes 2008. aastaga alljärgnevad:

	2009		2008	
turbabrikett	41 418	tonni	36 575	tonni
puidugraanul	0	tonni	1 525	tonni
tükkturvas	308 325	kuupmeetrit	236 873	kuupmeetrit
pätsturvas	35 997	kuupmeetrit	6 195	kuupmeetrit
aianduslikud turbad	661 096	kuupmeetrit	524 682	kuupmeetrit
turba suurpallid	7 389	tükki	28 582	tükki

Toodeti 608 382 kuupmeetrit küttefreesturvast ja tükkturba puru, mida kasutatakse põhiliselt briketivabriku toorainena ja realiseeritakse katlamajadele kütteks. 2009. aastal lisandus uus klient Väo Hake OÜ, kellele müüdi küttefreesturvast 54,9 MWh, kokku 6,9 miljoni krooni väärtuses.

Turbatootmine on hooajalise iseloomuga. Tootmisperioodil, mis kestab tavaliselt maist septembrini, toodetakse kogu turvas nii realiseerimiseks kui ka pakkimise ja briketeerimise tooraineks. Võimalik tootmismahut sõltub suveperioodi ilmastikust, sest turvast kuivatatakse looduslikult päikeseenergiaga. Tootmishooaeg 2009. aastal ei olnud ilmastikuolude poolest turbatootmiseks soodne, võrreldes planeeritud tootmismahutudega moodustas freesturba toodang 58,2%, tükkturba toodang 79,3% ja pätsturba toodang 97,3%.

2009. aastal toodeti alltöövõtu korras kogu turvas, alltöövõtt laienes ka Puhatu jaoskonda, kus veel eelmisel tootmishooajal kasutati turba tootmiseks oma tööjõudu.

2009. aasta kevadel anti allhankesse ka turvaste väljavedu Lavassaares ja Puhatus, oma tööjõuga toimub turba väljavedu rabast ainult Tootsis.

Reorganiseeriti turbamasinate tootmine, alates teisest poolaastast toimub tootmine ainult Tootsis. Turbamasinaid realiseeriti 17,6 miljoni krooni väärtuses, mis on 3,5 miljoni krooni võrra rohkem võrreldes eelmise aastaga.

Turbamasinate tootmine jätkub samal tasemel.

AS TOOTSI TURVAS

TEGEVUSARUANNE

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Müügitulu oli 2009. aastal 280,2 miljonit krooni mis on 17,8 miljoni krooni võrra väiksem eelmise aasta müügitulust.

Kolmekordistus hakkepuidu müük. Võrreldes möödunud aastaga müüdi puiduhaket rohkem 16,9 miljoni krooni väärtuses, kokku oli hakkepuidu müük 24,7 miljonit krooni.

Soojusenergiat müüdi 15,5 miljoni krooni väärtuses, mis on 2,8 miljoni krooni võrra rohkem võrreldes eelmise aastaga. Soojusenergia tootmist alustati täiel võimsusel reorganiseeritud Türi Tehnika- ja Maamajanduskooli katlamajas. 2009. aastal uusi katlamaju ei lisandunud.

Briketi müük oli 33,5 miljonit krooni, mis on 48,0 miljonit krooni väiksem võrreldes eelmise aastaga. Oluliselt kasvas nõudlus pakitud briketi järele, eriti suurenes eksport Iirimaaale.

Tükkturba müük vähenes 8,0 miljoni krooni võrra, tükkturvast müüdi 24,9 miljoni krooni väärtuses.

Küttefreesturba müük oli 29,7 miljonit krooni, mis on 4,8 miljoni krooni võrra väiksem võrreldes eelmise aastaga.

Kasvuturbaid müüdi 132,5 miljoni krooni väärtuses, mis on 28,5 miljonit krooni rohkem võrreldes eelmise aastaga. Kasvuturvastest müüdi Niibi tehase tooteid 78,1 miljoni krooni eest.

Jätkusid läbirääkimised Eesti Energiaga elektrivõrkude ja alajaamade üleandmise küsimuses. Viimaste läbirääkimiste põhjal võib eeldada, et 2010. aastal võrkude üleandmine toimub ja elektri müük väiketarbijatele lõpeb.

Tütarettevõtja OÜ Tootsi Energeetika likvideeritakse. AS Tootsi Turvas nõukogu on kooskõlastanud OÜ Tootsi Energeetika likvideerimise otsuse.

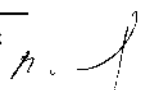
Olulist mõju avaldab müügile ja seda just küteturba ekspordi osas turba põletamisel eralduvatele CO₂ kogustele maksu kehtestamine, kuna turbakütust ei loeta taastuvaks biokütuseks. Maksu kehtestamine vähendab oluliselt turbakütuste konkurentsivõimet puidukütustega võrreldes.

Siseturul on tunda tendentsi turba kütusena kasutamise suurenemise suunas. See on tingitud vedelkütuste järskudest hinnamuutustest, gaasitarnete ebastabiilsusest ja puidukütuste hinna mõningasest tõusust. Valitsus on võtnud suuna suurendada energeetikas kohalike kütuste kasutamist.

Kasvuturvaste ekspordile avaldab tulevikus mõju üldine elanikkonna ostuvõime langus, mistõttu väheneb eeldatavalt kasvusubstraatide kasutamine.

Eksport moodustas müügitulust 37,2%. Suuremad ekspordiriigid olid Soome, Rootsi, Holland ja Belgia. Kokku eksporditi kaupa 15 välisriiki. Uute ekspordimaana lisandusid Kreeka ja Portugal, kaupa ei müüdud enam Itaaliasse, Suurbritanniasse ja Taani.

2009. aasta puhaskasum oli 24,6 miljonit krooni. Parem tulemus võrreldes eelmise aasta 32,8 miljoni kroonise kahjumiga saavutati tänu püsikulude kokkuhoiule ja turbatoodangu omahindade langusele, mis saavutati alltöövõtu ulatuslikuma kasutamisega. 2009. aastal ei olnud tootmishooajal suuri põlenguid turbarabades, mis eelmisel aastal tekitasid 7,7 miljoni krooni ulatuses täiendavaid kulusid. Majandusaastal saadi summaarselt finantstulu 1,2 miljonit krooni, eelmisel aastal oli summaarne finantskulu 9,5 miljonit krooni.

AS TOOTSI TURVAS

TEGEVUSARUANNE

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Investeeringuid materiaalsesse põhivarasse tehti 39,7 miljoni krooni väärtuses. Investeeriti põhiliselt uute turbatootmisväljakute, turba väljaveotcede ja laadimisplatside rajamiseks ning uue tootmistehnika soetamiseks.

Lisaks kasutati Ulila raba polderkuivendussüsteemi rajamiseks 1,25 miljonit krooni, masinaehituse hoonete renoveerimiseks ja seadmete soetamiseks 1,7 miljonit krooni. Keskkonnakaitselise investeeringuna alustati Sooniste raba lodupuhastuse väljaehitamist, milleks kulutati 0,23 miljonit krooni.

2010. aastaks on planeeritud investeeringuid 51,6 miljoni krooni väärtuses. Investeeringute põhisuunaks on jätkuvalt teede ja laadimisplatside rajamine.

Uurimis-ja arendustegevuseks kasutati 1,05 miljonit krooni. 0,53 miljonit krooni kasutati Euroopa Turba ja Kasvukeskkonna Assotsiatsiooni (EPAGMA) poolt läbiviidava turbaenergeetika uuringu rahastamiseks ja 0,3 miljonit krooni CO₂ emissiooni mõõdistamiseks turbarabades. Ülejäänud summa kasutati geoloogilisteks uuringute loataotlusteks ja laboratoorsete mõõteseadmete soetamiseks.

Tasusid nõukogu ja juhatuse liikmetele nõukogu ja juhatuse töös osalemise eest 2009. aastal ei makstud. Soodustusi, samuti tasu tagasikutsumisel nõukogu ja juhatuse liikmetel ei ole.

Keskmine töölepinguga täistööajaga töötajate arv oli 2009. aastal 190, palgakulu (brutotasude kogusumma ilma sotsiaalmaksuta ja töötuskindlustuse makseteta) oli 36 748 151 krooni.

Töötajate keskmine arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 83 võrra. 2009. aastal koondati 52 töötajat, osa töötajaid läks üle allhanke tehnust pakkuvatesse ettevõtetesse.

AS Tootsi Turvas on põhiliseks tööandjaks Tootsi ja Lavassaare valla elanikele, seega on ettevõtte jätkusuutlikul tegevusel mainitud valdade osas suur sotsiaalne mõju.

2010. aastal jätkatakse turba tootmist ja pakkimist, samuti turbamasinate ehitamist ja soojusenergia tootmist. Veebruaris 2010 võeti vastu otsus turbabriketi tootmise jätkamise kohta kuni 2011. aasta maikuuni.

AS TOOTSI TURVAS

TEGEVUSARUANNE

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

AS Tootsi Turvas finantssuhtarvud võrreldes eelmise majandusaastaga on järgmised:

Näitaja	Arvutamise metoodika	2009	2008
Käiberentaablus	Puhaskasum / müügitulu	8,78%	-11,00%
Varade rentablus	Puhaskasum / keskmine koguvara	4,50%	-6,62%
Omakapitali rentablus	Puhaskasum / omakapital	4,93%	-6,91%
Varade tootlus	Müügitulu / keskmine koguvara	0,51	0,60
Põhivarade tootlus	Müügitulu / keskmine põhivara	0,69	0,85
Debitoorse võlgnevuse käibesagedus	Müügitulu / keskmine debitoorne võlgnevus	7,22	7,65
Debitoorse võlgnevuse käibevalde	360 / debitoorse võlgnevuse käibesagedus	49,89	47,06
Kreditoorse võlgnevuse käibesagedus	Müüdud kaupade ja teenuste kulu / keskmine kreditoorne võlgnevus	12,37	11,71
Kreditoorse võlgnevuse käibevalde	360 / kreditoorse võlgnevuse käibesagedus	29,11	30,74
Likviidsuskordaja (1)	(Raha + väärtpaberid + debitoorne võlgnevus) / lühiajalised kohustused	0,93	1,45
Likviidsuskordaja (2)	(Käibevara - varud - müügiototel põhivara) / lühiajalised kohustused	1,24	1,84
Võlakordaja	Koguvõlgnevus / koguvaramad	0,12	0,10
Maksevõime kordaja	Käibevara / lühiajalised kohustused	3,98	4,33

Matti Sami Petteri Puuronen
juhatuse esimees

AS TOOTSI TURVAS

Allkirjastatud identitiseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

JUHATUSE DEKLARATSIOON

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Juhatus deklareerib oma vastutust AS Tootsi Turvas raamatupidamise aastaaruande lehekülgedel 7 kuni 42 koostamise eest 31. detsembril 2009 lõppenud majandusaasta kohta.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on järgitud Eesti raamatupidamise seadust ning rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite nõudeid nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning see kajastab õigesti ja õiglaselt AS Tootsi Turvas finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele eeldab juhatuselt hinnangute andmist, mis mõjutavad AS Tootsi Turvas varasid ja kohustusi seisuga 31. detsember 2009 ning tulusid ja kulusid aruandeperioodil. Need hinnangud põhinevad aktuaalsel informatsioonil AS Tootsi Turvas seisundist ning kavatsustest ja riskidest seisuga 31. detsember 2009. Kajastatud majandustehingute lõplikud tulemused võivad erineda antud hinnangutest.

Aruande koostamise käigus on hinnatud kõiki olulisi asjaolusid, mis mõjutavad varade ja kohustuste väärtust ja mis ilmsid aruande koostamise kuupäevani 31. jaanuar 2010.

Juhatuse hinnangul on AS Tootsi Turvas jätkuvalt tegutsev majandusüksus.

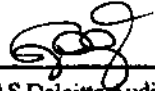
Nimi	Ametinimetus	Allkiri	Kuupäev
Matti Sami Petteri Puuronen	juhatuse esimees		23.2.2010
Kai Mäeleht	juhatuse aseesimees		01.01.2010
Sergejs Cepelevs	juhatuse liige		23.02.2010.

AS TOOTSI TURVAS

BILANSS

SEISUGA 31. DETSEMBER 2009

Allkirjastatud identitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

	Lisa	31.12.2009 EEK	31.12.2008 korrigeeritud EEK	31.12.2007 korrigeeritud EEK
VARAD				
Käibevara				
Raha ja pangakontod		3 376	420 076	111 711
Nõuded ostjate vastu	6			
Ostjatelt laekumata arved		27 088 699	19 736 030	25 668 183
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		-1 036 113	-15 028	-16 536
Kokku		26 052 586	19 721 002	25 651 647
Mitmesugused nõuded				
Nõuded ematettevõtjale ja teistele kontserni ettevõtjatele	26	11 563 368	20 331 550	12 222 831
Muud lühiajalised nõuded	6	10 781 550	5 194 609	2 082 168
Kokku		22 344 918	25 526 159	14 304 999
Viitlaekumised				
Intressid		0	0	30 637
Ettemaksed				
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	13	0	4 639 318	4 920 397
Tulevaste perioodide kulud		1 228 041	1 153 953	977 475
Kokku		1 228 041	5 793 271	5 897 872
Varud	7			
Tooraine ja materjal		12 721 690	12 111 138	12 069 198
Lõpetamata toodang		5 427 638	6 333 226	3 210 549
Valmistoodang		90 163 723	48 358 629	104 884 501
Ostetud kaubad müügiks		3 133 600	2 022 379	1 786 132
Ettemaksed hankijatele		39 232	958 228	2 024 112
Kokku		111 485 883	69 783 600	123 974 492
Müügiototel põhivara	8	790 820	0	0
Käibevara kokku		161 905 624	121 244 108	169 971 358

AS TOOTSI TURVAS

BILANSS

SEISUGA 31. DETSEMBER 2009

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

	Lisa	31.12.2009 EEK	31.12.2008 korrigeeritud EEK	31.12.2007 korrigeeritud EEK
Põhivara				
Pikaajalised finantsinvesteeringud				
Tütarettevõtjate osa	9	1 767 292	76 344 671	1 767 292
Mitmesugused pikaajalised nõuded	6	20 951 508	12 623 235	6 551 403
Kokku		22 718 800	88 967 906	8 318 695
 Materiaalne põhivara	10			
Maa ja ehitised		95 999 859	77 514 540	73 649 091
Masinad ja seadmed		213 458 849	207 576 236	192 766 471
Muu materiaalne põhivara		124 950 063	87 801 951	77 908 908
Akumuleeritud põhivara kulum		-155 008 886	-153 535 802	-143 954 792
Lõpetamata objektid		66 437 544	62 782 707	48 258 114
Ettemaksed materiaalse põhivara eest		50 144	120 340	0
Kokku		345 887 573	282 259 972	248 627 792
 Immateriaalne põhivara	11			
Firmaväärtus		35 487 925	35 487 925	35 487 925
Immateriaalne põhivara		161 966	0	0
Kokku		35 649 891	35 487 925	35 487 925
 Põhivara kokku		404 256 264	406 715 803	292 434 412
 VARAD KOKKU		566 161 888	527 959 911	462 405 770

AS TOOTSI TURVAS

BILANSS

SEISUGA 31. DETSEMBER 2009

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

	Lisa	31.12.2009 EEK	31.12.2008 korrigeeritud EEK	31.12.2007 korrigeeritud EEK
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL				
Lühiajalised kohustused				
Võlakohustused	14			
Pikaajaliste võlakohustuste tagasimaksed järgmisel perioodil		930 114	820 559	4 064 358
Ostjate ettemaksed kaupade ja teenuste eest		395 084	539 907	525 839
Võlad hankijatele		10 112 113	8 974 047	16 723 197
Mitmesugused võlad				
Võlad ematöötajale ja teistele kontserni ettevõtjatele	26	15 934 687	4 034 004	48 752 653
Muud lühiajalised võlad	14	0	2 792	0
Kokku		15 934 687	4 036 796	48 752 653
Maksuvõlad	13	4 097 819	5 434 792	4 953 440
Viitvõlad				
Võlad töövõtjatele		4 918 856	5 241 791	6 704 020
Muud viitvõlad	14	1 509 494	8 391	9 785
Kokku		6 428 350	5 250 182	6 713 805
Lühiajalised eraldised	15			
Pensionieraldised		2 592 884	2 074 919	2 192 231
Looduskeskkonna taastamise eraldis		0	722 111	580 579
Tervisekahjustuste eraldis		144 626	116 047	99 914
Kokku		2 737 510	2 913 077	2 872 724
Lühiajalised kohustused kokku		40 635 677	27 969 360	84 606 016

AS TOOTSI TURVAS

BILANSS

SEISUGA 31. DETSEMBER 2009

Allkirjastatud identitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

	Lisa	31.12.2009 EEK	31.12.2008 korrigeeritud EEK	31.12.2007 korrigeeritud EEK
Pikaajalised kohustused				
Pikaajalised võlakohustused	14	601 700	845 811	625 388
Kapitalirendikohustused				
Muud pikaajalised võlad	14	163 891	0	247 000 000
Pikaajalised eraldised	15			
Pensionieraldised		23 842 675	22 895 353	22 779 924
Looduskeskkonna taastamise eraldis		809 681	753 505	753 505
Tervisekahjustuste eraldis		790 209	788 289	600 524
Kokku		25 442 565	24 437 147	24 133 953
Pikaajalised kohustused kokku		26 208 156	25 282 958	271 759 341
Kohustused kokku		66 843 833	53 252 318	356 365 357
Omakapital				
Aktiivkapital nimiväärtuses	17	274 282 040	274 282 040	6 984 200
Ülekurss		133 648 942	133 648 942	0
Reservid				
Kohustuslik reservkapital		705 000	705 000	705 000
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		66 071 611	98 854 943	124 968 465
Aruandeaasta kasum (kahjum)		24 610 462	-32 783 332	-26 617 252
Omakapital kokku		499 318 055	474 707 593	106 040 413
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		566 161 888	527 959 911	462 405 770

AS TOOTSI TURVAS

KASUMIARUANNE 2009. AASTA KOHTA

Allkirjastanud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

	Lisa	2009	2008
		EEK	EEK
Äritulud			
Müügitulu	18	280 242 022	298 058 831
Muud äritulud	19	17 633 750	12 161 034
Äritulud kokku		297 875 772	310 219 865
Ärikulud			
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus		-34 739 013	45 721 709
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel		-4 634 922	-6 153 832
Kaubad, toore, materjal ja teenused	20	152 753 857	104 733 836
Mitmesugused tegevuskulud	21	84 113 187	107 324 627
Tööjõukulud			
Palgakulu		36 748 151	45 925 606
Sotsiaalmaksud		12 996 233	15 844 117
Pensionikulu		3 287 858	1 057 447
Põhivara kulum ja väärtuse langus	10,11	23 945 445	19 065 246
Ärikulud kokku		274 470 796	333 518 756
Ärikasum (-kahjum)		23 404 976	-23 298 891
Finantstulud ja -kulud			
Intressikulud		-810 880	-9 990 322
Muud finantstulud ja -kulud		2 016 366	505 881
Finantstulud ja -kulud kokku		1 205 486	-9 484 441
Aruandeaasta kasum (kahjum)		24 610 462	-32 783 332

AS TOOTSI TURVAS

RAHAVOOGUDE ARUANNE 2009. AASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

	Lisa	2009 EEK	2008 korrigeeritud EEK
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Aruandeaasta kasum (kahjum)		24 610 462	-32 783 332
Kasumi (kahjumi) teisendamine neto rahavooks äritegevusest:			
Varude mahakandmine	7	1 437 077	8 633 557
Põhivara kulum	10,11	23 945 445	19 065 246
Kasum materiaalse põhivara müügist		-4 053 464	-3 834 399
Intressitulu		-2 165 709	-485 608
Intressikulu		810 880	9 990 322
Kahjum tütarettevõtja ühendamisest		817 433	0
Muutused käibevarades ja kohustustes:			
Nõuded ostjate vastu		-6 056 416	5 930 645
Mitmesugused nõuded		-169 680	2 779 154
Viitlaekumised		28	0
Ettemaksed		4 645 967	104 601
Varud		-30 983 342	45 557 335
Ostjate ettemaksed kaupade ja teenuste eest		-144 823	14 068
Võlad hankijatele		-2 010 881	-7 749 150
Mitmesugused võlad		-63 560	1 641 756
Maksuvõlad		-2 129 246	481 352
Viitvõlad		-933 481	-1 463 623
Eraldised	-5	239 206	-1 008 493
Rahavood äritegevusest kokku		7 795 896	46 873 431
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Finantsinvesteeringute soetamine		0	-64 600 000
Materiaalse põhivara soetamine	10	-39 694 448	-63 676 435
s.h. kapitalirendiga soetatud põhivara (+)		0	1 368 800
Sihtfinantseerimine		0	2 000 602
Materiaalse põhivara müük		19 048 717	12 812 806
s.h. kapitalirendiga müüdud põhivara (-)	5	-15 233 383	-10 330 680
Kapitalirendi nõuete laekumised		3 640 475	2 139 401
Antud laenud	26	0	-11 880 867
Antud laenude tagasimaksed	26	11 880 867	0
Saadud intressid		2 165 709	516 245
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-18 192 063	-131 650 128
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Võetud laenud	26	11 136 592	21 642 387
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		-1 031 185	-4 392 176
Makstud intressid	5	-220 235	-2 165 149
Sissemaksed omakapitali		0	70 000 000
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		9 885 172	85 085 062
Rahavood kokku		-510 995	308 365
RAHA AASTA ALGUSES		420 076	111 711
Saadud raha seoses tütarettevõtja ühendamisega	9	94 295	0
RAHA AASTA LÕPUS		3 376	420 076

AS TOOTSI TURVAS

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE 2009. AASTA KOHTA

Allkirjastatud identitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

	Aktsia- kapital EEK	Ülekurss EEK	Kohustuslik reserv- kapital EEK	Eelmiste perioodide jaotamata kasum EEK	Aruande- aasta kasum (kahjum) EEK	Kokku EEK
31. detsember 2006	6 984 200	0	705 000	143 919 504	-10 416 271	141 192 433
Aruandeaasta kahjumi suunamine eelmiste perioodide kasumisse	0	0	0	-10 416 271	10 416 271	0
Aruandeaasta kahjum	0	0	0	0	-28 065 028	-28 065 028
Korrigeerimine	0	0	0	-8 534 768	1 447 776	-7 086 992
31. detsember 2007	6 984 200	0	705 000	124 968 465	-26 617 252	106 040 413
Aruandeaasta kahjumi suunamine eelmiste perioodide kasumisse	0	0	0	-26 617 252	26 617 252	0
Korrigeeritud ostumeetodi käigus jaotamata kasumi suurendamine	0	0	0	503 730	0	503 730
Aktsiakapitali suurendamine	267 297 840	133 648 942	0	0	0	400 946 782
Aruandeaasta kahjum	0	0	0	0	-32 783 332	-32 783 332
31. detsember 2008	274 282 040	133 648 942	705 000	98 854 943	-32 783 332	474 707 593
Aruandeaasta kahjumi suunamine eelmiste perioodide kasumisse	0	0	0	-32 783 332	32 783 332	0
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	24 610 462	24 610 462
31. detsember 2009	274 282 040	133 648 942	705 000	66 071 611	24 610 462	499 318 055

AS TOOTSI TURVAS**RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD****31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA****LISA 1. ÜLDINFORMATSIOON**

AS Tootsi Turvas (edaspidi ka "Ettevõte") on Eesti suurim turbatootmise ja -töötlemise ettevõte, mis lisaks tegeleb ka muude biokütuste, soojusenergia tootmise ja müügiga. Ettevõte kuulub 100% Soomes registreeritud ettevõtjale Vapo OY (edaspidi „Emaettevõtja“).

Kontaktandmed:

Äriregistri reg.kood: 10021374
KMKR EE100124080

Juriidiline aadress: Tööstuse 1
87501 Tootsi
Pärnumaa

Üldtelefon: +372 44 71 530
Faks: +372 44 71 540
E-post: info@tootsiturvas.ee

LISA 2. KASUTATUD ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruande (edaspidi „aruanne“) koostamisel rakendatud olulised arvestuspõhimõtted on toodud allpool. Aruanne on koostatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, metoodika muutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades. Kui aruande kirjete esitust või klassifitseerimise meetodit on muudetud, siis on korrigeeritud ka eelmiste perioodide võrreldavad näitajad. Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikide aruandes esitatud perioodide kohta.

Arvestuse alused

Ettevõtte 2009. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse ja rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastuvõetud Euroopa Liidu (EL) poolt.

Aruanne on koostatud soetusmaksumuse meetodil, kui ei ole märgitud teisiti. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki otseseid vara või kohustuse soetamisega seotud kulusid.

Ettevõtte on Eesti raamatupidamise seaduse ja IAS 27 alusel vabastatud kontserni raamatupidamise aastaaruande koostamisest, kuna kontserni raamatupidamise aastaaruande koostab Ettevõtte Soomes registreeritud ematöötaja Vapo OY. Edaspidi kasutab Ettevõtte ka viiteid kontserni põhimõtetele (edaspidi „kontsern“).

Ettevõtte koostab IFRS põhimõtteid alates 2009. aastast. Eelnevad aruanded on koostatud lähtudes Eesti heast raamatupidamistavast. Aruande võrdlusandmed on viidud kooskõlla IFRS põhimõtetega.

Arvestus- ja esitlusvaluuta

Ettevõtte arvestusvaluuta on Eesti kroon. Eesti kroon on fikseeritud euro suhtes kursiga 15,6466 krooni 1 euro kohta.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD**31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA**

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides, kui ei ole eraldi viidatud mõnele teisele vääringule.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutatehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused on ümber hinnatud Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud välisvaluutakursside alusel. Kursimuutustest tekkinud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes saldeerituna.

Finantsvarad ja -kohustused

Finantsvaradeks loetakse raha, muid finantsvarasid (näiteks nõuded ostjate vastu) ja teiste ettevõtete omakapitaliinstrumente. Finantskohustusteks loetakse lepingulisi kohustusi tasuda teisele osapoolle raha või muid finantsvarasid.

Finantsvarad ja -kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustuse eest makstava või saadava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või -kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval. Finantsvarade ja -kohustuste edasine arvestus toimub olenevalt nende tüübist kas õiglase väärtuse, soetusmaksumuse või korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kajastatakse finantsinstrumenti bilansis tema algses, sisemise intressimääraga diskonteeritud soetusmaksumuses miinus põhiosa tagasimaksed ja väärtuse langusest või laekumise ebatõenäolisusest tingitud võimalik allahindlus.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui Ettevõtte kaotab õiguse antud finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle antud finantsvarast tulenevad rahavood ja enamiku antud finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Nõuded ostjate vastu

Lühi- ja pikaajalisi nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, st nende nüüdisväärtuses, millest arvatakse maha ebatõenäoliselt lackuvad summad.

Kui ostjatelt laekumata arvete laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse allahindlust kasumiaruande real "Mitmesugused tegevuskulud". Ostjatelt laekumata arved, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, hinnatakse lootusetuks ning kantakse bilansist välja.

Antud laenud ja muud nõuded

Antud pikaajalised laenud ja muud pikaajalised nõuded kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, st nende nüüdisväärtuses, millest arvatakse maha ebatõenäoliselt laekuvad summad. Tõenäoliselt laekuvate nõuete nimiväärtuse ja nüüdisväärtuse vahet kajastatakse laekumistähtajani jäänud perioodi jooksul intressituluna kasumiaruande real "Muud finantstulud ja -kulud" kasutades vastava nõude sisemist intressimäära.

AS TOOTSI TURVAS**RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD
31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA****Varud**

Tooraine, materjal ning ostetud kaubad müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega seotud veo- ning teistest otsestest väljaminekutest, millest on maha arvatud hinnaalandid. Tooraine ja materjalide all kajastatakse laos olevat kütust, varuosasid ning muid materjale, mis on vajalikud tootmiseks.

Valmistoodang ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmisomahinnas, milles peale otseste tootmiskulude sisalduvad veel konkreetse toodangu valmistamisega seotud kaudsed kulud, milleta varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Lõpetamata toodangu all kajastatakse müügiks pooleliolevaid turbatootmismasinaid ning plokkturba lõikamiskulusid. Valmistoodang koosneb kasvu-, frees- ja tükkturbast ning briketist, hakkepuidust ja turbatootmismasinatest. „Ostetud kaubad müügiks“ real kajastatakse ostetud kaupa, mis müüakse edasi.

Varud on hinnatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus on hinnanguline müügihind, millest on maha arvatud hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks, turustamiseks ja müügi sooritamiseks.

Kui Ettevõtte töötab alakoormusega, kujuneb tootmise üldkulude summa ühe toote ühiku kohta suuremaks. „Normaalset“ üldkulude hulka ületav osa üldkuludest kajastatakse sellisel juhul koheselt perioodikuluna ning seda ei lisata toote soetusmaksumusele.

Varude arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Müügiotel põhivarad

Müügiotel varadeks loetakse materiaalsel põhivara, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul ning mille puhul juhtkond on alustanud aktiivset müügitegevust ning varaobjekte pakutakse müügiks realistliku hinna eest.

Müügiotel varad kajastatakse bilansireal „Müügiotel põhivara“ käibevarana ning selle amortiseerimine lõpetatakse ümberkvalifitseerimise hetkel. Lähtudes sellest, kumb on väiksem, kajastatakse müügiotel vara kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused.

Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjaks loetakse kõiki ettevõtteid, mida kontrollitakse emaettevõtja poolt. Kontrolli olemasolu eeldatakse juhul, kui emaettevõtja omanduses on otse või tütarettevõtjate kaudu rohkem kui 50% tütarettevõtja hääleõigusest või emaettevõtja on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtja tegevus- ja finantspoliitikat.

Investeeringud tütarettevõtjatesse on näidatud pikaajaliste finantsinvesteeringutena. Tütarettevõtjate osad on bilansis kajastatud soetusmaksumuses. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Sõltumatute osapoolte vahelisi äriühendusi kajastatakse ostumeetodil. Vahet omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel kajastatakse firmaväärtusena. Firmaväärtus on positiivne vahe äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud ettevõtte selliste varade eest, mida ei ole võimalik eristada ja eraldi arvele võtta.

AS TOOTSI TURVAS**RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD****31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA**

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimuvaid äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil. Korrigeeritud ostumeetodi rakendamisel kajastatakse omandatud osalust teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st. nagu omandatud varad ja kohustused olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis). Vahet omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahel kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse toodete tootmisel, teenuste osutamisel või halduseesmärkidel Ettevõtte poolt enam kui ühe aasta jooksul kasutatavaid varasid maksumusega alates 30 000 krooni. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ning soetamisega otseselt seotud kulutustest.

Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Kuluminorm määratakse igale materiaalse põhivara objektile või igale selle olulisele eristatavale komponendile eraldi sõltuvalt kasulikust elueast järgnevalt:

- ehitised ja rajatised – 15-40 aastat, rabade puhul vastavalt tootmismahule;
- seadmed – 3-20 aastast;
- mootorsõidukid – 3-8 aastat;
- kontori inventar – 3-5 aastat.

Maad ei amortiseerita.

Materiaalse põhivara parendused kuuluvad kapitaliseerimisele juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ning vara bilansis kajastamise kriteeriumitele, sealhulgas nende kulutuste osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel. Jooksivad remonditööd on kajastatud perioodikuluna.

Lõpetamata ehituse all on uute rabade väljaehitamiseks ning vanade rabade parendamiseks tehtud kulud ja tootmismasinate ning ehitiste ehitus- ja rekonstrueerimiskulud. Rekonstrueerimiseks ja väljaehitamiseks tehtud kulud lisatakse põhivarade soetusmaksumusele.

Kulutused, mis on tingitud kaevandusõiguste soetamisest, kajastatud omandatud rabade soetusmaksumuses millele lisanduvad rabade väljaehitamiskulud. Nimetatud kulud on jagatud rabas olevale ressursile, mis amortiseeritakse vastavalt toodetud tonnidele.

Immateriaalne vara

Immateriaalne põhivara on immateriaalne vara, mida Ettevõtte kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta ning mis on Ettevõtte poolt kontrollitav, mille soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav ja mis tõenäoliselt loob tulevikus Ettevõttele majanduslikku kasu. Immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses ja kajastatakse bilansis jääkväärtuses. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja kasutatakse järgmisi amortisatsioonimäärasid aastas

- Maavara kaevandamise luba – 10 aastat

Positiivset firmaväärtust ei amortiseerita. Positiivne firmaväärtus on tekkinud Ettevõtte bilanssi eelnevatel aastatel soetatud tütaretevõtjatest.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD**31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA****Vara väärtuse langus**

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid, mis viitavad soetusmaksumuses või korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara ning materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse langusele. Juhul, kui Ettevõtte juhatusel on kahtlusi mõne varaobjekti väärtuse langemise suhtes alla selle bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara väärtuse test. Firmaväärtuse osas viiakse vara väärtuse test läbi igal bilansipäeval sõltumata sellest, kas selle osas esineb väärtuse võimaliku languse märke.

Finantsvarad

Individuaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi. Selliste finantsvarade, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, väärtuse langust hinnatakse kogumina.

Juhul, kui esineb väärtuse langusele viitavaid tunnuseid, hinnatakse finantsvara alla järgnevalt:

- soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (aktsiad ja muud omakapitaliinstrumendid, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni;
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (nõuded) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni.

(Mõlema eelpool mainitud maksumuse nüüdisväärtuse diskonteerimismäärana kasutatakse emaettevõtja kaalutud keskmist kapitali hinda (WACC).

Finantsvarade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes kuluna. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlusi ei tühistata.

Juhul, kui eelnevalt alla hinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam kahest alljärgnevast summast:

- finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtus;
- bilansiline jääkväärtus korrigeeritud soetusmaksumuses juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud.

Allahindluste tühistamisi kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes samal kulukirjel vastukandena.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse ja immateriaalse põhivara vara väärtuse testi käigus leitakse vara kaetav väärtus. Juhul, kui väärtuse test ei ole teostatav üksiku varaobjekti osas, viiakse väärtuse test läbi väikseima varade grupi, kuhu see vara kuulub, ehk raha teeniva üksuse kohta.

Kaetav väärtus on võrdne kõrgemaga vara neto müügihinnast ja kasutusväärtusest. Kasutusväärtus on vara kasutamisest ja kasutusjärgsest müügist eeldatavalt saadavate rahavoogude nüüdisväärtus, kasutades diskontomäärana samase riskitasemega investeeringute oodatavat tulusust.

Vara hinnatakse alla kaetavale väärtusele juhul, kui vara kaetav väärtus on väiksem selle vara bilansilisest jääkmaksumusest. Allahindlus kajastatakse tekkepõhiselt aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes.

Allahinnatud varade osas hinnatakse igal bilansipäeval, kas vara kaetav väärtus on tõusnud ja selleks viiakse läbi vara väärtuse test. Kui vara väärtuse testi tulemusel ilmneb, et vara kaetav väärtus on tõusnud ja varasema allahindluse kajastamine ei ole enam põhjendatud, siis

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

suurendatakse vara bilansilist maksumust, välja arvatud firmaväärtus, mille allahindlust ei tühistata. Bilansilise maksumuse ülempiiriks on vara jääkmaksumus, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsel perioodil normaalset amortisatsiooni.

Firmaväärtuse vara väärtuse languse testis vaadeldakse raha genereerivate üksustena tootmisjaoskondasid, mis omandati soetatud tütaretevõtjate kaudu ning mille tulevased rahavood arvestatakse rabades oleva jääkressursside baasil. Tulevaste rahavoogude diskonteerimiseks kasutatakse emaettevõtja kaalutud keskmist kapitali hinda (*WACC*) mis 2009. ja 2008. aastal olid vastavalt 7% ja 6,3%.

Firmaväärtus on jagatud raha genereerivateks üksusteks järgmiselt:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Ellamaa, Kose ja Kuislemma jaoskond	29 234 127	29 234 127
Puhatu jaoskond	6 253 798	6 253 798
Firmaväärtus kokku	35 487 925	35 487 925

Ärisegmentidele jagatakse iga-aastaselt firmaväärtus jaoskondade tootmisplaani alusel. Segmentide lõikes jaguneb firmaväärtus järgmiselt:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Kohalikud kütused (<i>Local Fuels</i>)	19 067 039	12 484 089
Aiandus ja Keskkond (<i>Garden and Environment</i>)	16 420 886	23 003 836
Firmaväärtus kokku	35 487 925	35 487 925

Kohustused

Pikaajaliste kohustustena on bilansis kajastatud kohustused, mille maksetähtaeg on hiljem kui üks aasta pärast bilansikuupäeva. Ülejäänud kohustused on kajastatud lühiajalistena.

Eraldistena kajastatakse bilansis aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus, mis nõuab tulevikus varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Looduskeskkonna taastamise eraldis tuleneb kaevanduslubadega seotud rekultiveerimise kohustustest tulevikus. Eraldise arvestuse aluseks arvutatakse potentsiaalne rekultiveerimise kulu ühe kaevandatud turbatonni kohta. Reservi suurendatakse aruandeaastal kaevandatud koguste alusel, millega seotud kulu kajastub toote omahinnas.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustuseks, on avalikustatud aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

Võetud laenu

Intressikandvad muud laenu kajastatakse esmaselt saadud raha summas, millest on maha arvatud makstud tehingutasud. Edaspidi kajastatakse nimetatud finantskohustusi korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Reservid

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele on kajastatud kohustuslik reservkapital, mis moodustatakse puhaskasumist tehtavatest eraldistest. Iga-aastase eraldise suurus peab olema vähemalt 1/20 aruandeaasta kinnitatud puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab vähemalt 1/10 aktsiakapitalist.

Tulude arvestus

Müügitulu kajastatakse tekkepõhiselt saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, st. müüdud kaupade ja osutatud teenuste eest saadavates summas, millest on maha arvestatud hinnaalandid ja tagastatud kaubad. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised kauba omamisega seotud riskid ja hüved on ostjale üle läinud, müügist saadava tasu laekumine on tõenäoline ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuse müügitulu kajastatakse teenuse osutamise perioodil, kui teenuse osutamise eest saadava tasu laekumine on tõenäoline ning müügitulu ja teenuse osutamisega seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt ja dividenditulu kajastatakse siis, kui tekib nõudeõigus dividendile.

Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud renditehinguid käsitletakse kasutusrendina.

Ettevõtte rendileandjana

Rendileandja kajastab kapitalirendi alusel väljarenditud vara oma bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Kapitalirendi finantstulu jagatakse rendiperioodile nii, et rendileandja tulumäär oleks igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama.

Ettevõtte rentnikuna

Rentnik kajastab rendi jõustumisel kapitalirendi oma bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksde miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile nii, et intressimäär oleks igal ajahetkel rendiperioodi jooksul kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Finantskulud kajastatakse üldjuhul tekkepõhiselt kasumiaruandes.

Kasutusrendi tingimustel renditud vara bilansis ei kajastata. Vara kasutamise eest tehtavad kasutusrendimaksed kajastatakse kuluna ühtlaselt kogu rendiperioodi jooksul, sõltumata sellest, millistel perioodidel ja kui suured maksed tegelikult aset leiavad.

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD 31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

Raha ja rahavood

Bilansikirje "Raha ja pangakontod" sisaldab kassa ja pangakontode saldoid.

Äritegevuse rahavood on koostatud kasutades kaudset meetodit. Investeeringis- ja finantseerimistegevuse rahavood on esitatud aruandeperioodi brutolaekumiste ja -väljamaksetena. Mitterahalised tehingud on rahavoogude aruande koostamisel elimineeritud ning need on esitatud raamatupidamise aastaaruande lisas 5 või teistes lisades.

Segmentiarvestus

Ärisegment on Ettevõtte osa, mis toodab sarnaseid tooteid või osutab sarnaseid teenuseid ning mille riskid ja kasumlikkus erinevad teiste ärisegmentide oomast. Geograafilist segmentimist Ettevõtte ei rakenda kuna puuduvad geograafiliselt eristatavad segmendid.

Segmentide tulemus, varad ja kohustused hõlmavad kirjeid, mis on vastava segmendiga otseselt seotud või on jagatavad mõistlikul alusel. Jagamatud kirjed on intressikandvad laenud, finantstulud ja -kulud ning muud kirjed, mille jagamiseks puudub mõistlik alus.

Ettevõtte tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldab töölepingutest tulenevat kohustust ja kohustust tulemustasu osas, mida arvestatakse vastavalt kontserni finantstulemustele ning töötajale seatud eesmärkide täitmisele. Tulemustasud kajastatakse perioodikuludes ning kohustustena, kui tulemustasu väljamaksmine toimub järgmises finantsaastas.

Vastavalt sõlmitud lepingutele ja seadusandlusele sisaldavad võlad töövõtjatele ka puhkusetasukohustusi bilansipäeva seisuga. Nimetatud kohustus sisaldab lisaks puhkusetasule ka sellelt arvestatud sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksu.

Sihtfinantseerimise arvestus

Sihtfinantseerimine on kohalike, riiklike või rahvusvaheliste valitsuse-, valitsusasutuste või muude sarnaste organisatsioonide poolne abi, mida teostatakse Ettevõttele teatud ressursside üleandmise kaudu ning mille saamiseks peab Ettevõtte äritegevus vastama teatud kindlaks määratud kriteeriumitele. Ettevõtte käsitleb sihtfinantseerimisena SA-st Keskkonnainvesteeringute Keskus saadud 41 720 krooni Lavassaare turbakaevandusala heitvete puhastuslodu rajamise kulude katteks.

Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et:

- Ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele; ja
- sihtfinantseerimine leiab aset.

n. p

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendab Ettevõtte netomeetodit, mille kohaselt saadud vara ja vastavat kohustust bilansis ei kajastata.

Arvestuspõhimõtete ja esitusviisi muudatused ning avastatud vead

Muudatused aruannetes seoses kontserni aruandluse liigendamise järgimisega:

Kuni aastani 2008 kajastas Ettevõtte turbarabade väljaehitusi, teed ja platsid bilansireal „Maa ja ehitised“ ning töökoja alajaama ja transformaatoreid bilansikirjel „Masinad ja seadmed“. Vastavalt kontserni aruannete liigitamisele on nimetatud põhivara ümberklassifitseeritud „Muu materiaalne põhivara“ reale. Bilansikirjelt „Muu materiaalne põhivara“ klassifitseeriti ümber kontori seadmed bilansikirjele „Masinad ja seadmed“.

Kuni aastani 2008 kajastas Ettevõtte edasiesitatud kulusid, rendituluseid ja vanametalli müügituluseid kasumiaruandes „müügitulu“ real. Vastavalt kontserni aruannete liigitamisele vähendatakse edasiesitatud kulude võrra kasumiaruande rida „Mitmesugused tegevuskulud“ ning renditulud ja vanametalli müük kajastatakse kasumiaruande real „Muud äritulud“. Eelmainitud põhjusel toimus ümberklassifitseerimine kasumiaruande ridade „Kaubad, toore, materjalid ja teenused“, „Mitmesugused tegevuskulud“, „Muud äritulud“ ja „Muud finantstulud ja -kulud“ vahel.

Avastatud vead:

31.12.2008 kajastati saldod olevad hankija kreditaarved bilansi kirjel „Ostjate laekumata arved“, korrektne oleks näidata antud nõuet bilansireal „Muud lühiajalised nõuded“.

2005. aastal loodi rabade rekultiveerimisfondi arvestus, mis põhineb turbavarude kaevandamise tonnidel. Kuna samal perioodil uuendati peamiselt kõik kaevanduslood ja kuna fondi arvestus baseerub kaevandusloal oleva ressursid, siis esmane fondikanne seoses rabade hinnangulisel ammendumisel oli väär. Seetõttu korrigeeriti „Eelmiste perioodide jaotamata kasumit“ ja „Looduskeskkonna taastamise eraldise“ bilansikirjeid.

Nimetatud muudatused ning andmed võrdlevate perioodidega on väljatoodud alljärgnevas tabelis.

Bilansid 31.12.2008 ja 31.12.2007:

	31.12.2008 algne EEK	Korrigeeri- mine EEK	31.12.2008 korrigeeritud EEK	31.12.2007 algne EEK	Korrigeeri- mine EEK	31.12.2007 Korrigeeritud EEK
Ostjatelt laekumata arved	20 718 882	-982 852	19 736 030	25 668 183	0	25 668 183
Mitmesugused nõuded	4 211 757	982 852	5 194 609	2 082 168	0	2 082 168
Maa ja ehitised	164 399 212	-86 884 672	77 514 540	151 213 904	-77 564 813	73 649 091
Masinad ja seadmed	207 862 688	-286 452	207 576 236	192 479 739	286 732	192 766 471
Muu materiaalne põhivara	630 827	87 171 124	87 801 951	630 827	77 278 081	77 908 908
Looduskeskkonna taastamise eraldise pikaajaline osa	3 735 293	-2 981 788	753 505	3 735 293	-2 981 788	753 505
Eelmiste perioodide kogunenud kasum	95 873 155	2 981 788	98 854 943	121 986 677	2 981 788	124 968 465

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

Kasumiaruanded 2008 ja 2007

	2008 algne EEK	Korrigeeri- mine EEK	2008 korrigeeritud EEK	2007 algne EEK	Korrigeeri- mine EEK	2007 Korrigeeritud EEK
Müügitulu	306 846 335	-8 787 504	298 058 831	237 236 388	-7 635 031	229 601 357
Muud äritulud	5 320 631	6 840 403	12 161 034	21 803 426	3 628 333	25 431 759
Kaubad, toore, materjal ja teenused	194 318 179	-89 584 343	104 733 836	163 433 534	-63 695 774	99 737 760
Mitmesugused tegevuskulud	19 490 289	87 834 338	107 324 627	16 905 248	62 254 878	79 160 126
Muud ärikulud	176 823	-176 823	0	2 565 802	-2 565 802	0
Muud finantstulud ja -kulud	485 608	20 273	505 881	417 928	0	417 928

LISA 3. FINANTSRISKIDE JUHTIMINE

Ettevõtte finantsinstrumentideks on raha põhitegevuse rahastamiseks ning põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele ja kohustused kreditoridele ning laenu emaettevõtjale. Risk on juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik hälve oodatavast tulemusest. Ettevõtte riskijuhtimise aluseks on regulatiivsete organite poolt seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardite ja hea tava jälgimine ning kontserni sisemised regulatsioonid ja riskipoliitikad. Riskide juhtimine üldisel tasandil sisaldab riskide määramist, mõõtmist ning kontrollimist. Peamine roll riskide juhtimisel ja riskiprotseduuride kinnitamisel on Emaettevõtja juhtkonnal. Emaettevõtja juhtkond teostab järelvalvet juhatuse riskide maandamiseks võetud meetmete üle.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Ettevõtte ei suuda rahavoogude puudujäägi tõttu täita oma maksekohustusi. Risk realiseerub, kui Ettevõttel ei jätku vabasid vahendeid võetud laenu teenindamiseks, käibekapitali vajaduste rahuldamiseks, investeeringuteks ja deklareeritud dividendide maksmiseks.

Ettevõtte Emaettevõtja finantsosakond juhib riske likviidsuse varade üle. Kontsernisiseselt on kasutusel nn. sisemine pank (*In-House Bank*) mille kaudu korraldatakse rahalisi ülekandeid nii kontsernisiseselt kui ka teistele osapooltele. Ettevõttel on Emaettevõtjaga sõlmitud krediidiliinileping mis võib kajastuda bilansis kas nõuete või kohustuste poolel ja arveldusarvel rahalised vahendid seetõttu puuduvad.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendub potentsiaalset kahju, mis võib tekkida kui vastaspool ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi. Krediidiriskile on avatud nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.

Ostjatega suhtlemiseks on Ettevõttes kehtestatud protseduurid, mis tagavad, et toodete ja teenuste müük toimuvad alati vastavuses Ettevõtte tegutsemise põhimõtetega. Vähendamaks ostjatelt laekumata arvetega seotud krediidiriske, jälgitakse järjepidevalt klientide maksedistsipliini. Klientide ületähtaegsete võlgade puhul kontakteerutakse kliendiga telefoni teel, saadetakse meeldetuletusi või rakendatakse muid meetmeid võla sissenõudmiseks. Lähtuvalt läbirääkimisest kliendiga on võimalik erandlike maksetingimuste ja graafikute kokkuleppimine hõlbustamaks arvete tasumist. Emaettevõtja poolt on kontsernikeskselt sõlmitud krediidikindlustus Ettevõtte suuremate eksportklientidele. 2009. aasta müügitulust moodustas ~ 46% kontserni ettevõtetele (2008 vastavalt 29%), mille puhul on krediidirisk madal.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Valuutarisk

Valuutariski on ettevõtte risk saada olulist kahjumit valuutakursside kõikumise tõttu. Müük välisvaluutas moodustab Ettevõtte müügitulust 37,2%, sellest 36,2% oli eurodes ja 1% USA dollarites. Välismaiste kontserniettevõtete vahel toimub arveldus eurodes. Ettevõtte kulud olid põhiliselt Eesti kroonides, mõningal määral ka eurodes, Rootsi kroonides ja Taani kroonides. Valuutakursi maandamiseks on põhilised ostu- ja müügilepingud viidud euro alusele. Kuna Eesti krooni kurss suhtes euroga on fikseeritud, ei kaasne europõhiste tehingutega Ettevõtte jaoks valuutariski.

Kuna Ettevõtte nõuetes ja kohustustes on välisvaluutade (va euro) osakaal ebaolulise suurusega seetõttu puudub oluline mõju kasumile seoses varade ja kohustuste valuutakursside ümberhindlusega.

Intressirisk

Ettevõtte tulusid ja äritegevuse rahavoogusid mõjutavad Emaettevõtjaga sõlmitud tagatiseta krediidiinileping intressimääraga 1 kuu TALIBOR + 1% aastas (2008, 1 kuu TALIBOR +0,6%). Krediidiinilepingu lepingutingimused lepitakse kokku iga-aastaselt.

Ettevõttel on kehtivad kasutusrendilepingud fikseeritud intressimääraga ja kapitalirendilepingud, millest üks on ujuva intressimääraga. Lepingud on tagatud Emaettevõtja garantiiga. Ettevõttel puuduvad intressikandvad finantsinstrumendid, mida kajastatakse õiglasel väärtuses. Ettevõtte riskimarginaalid ei ole oluliselt muutunud ning vastavad turutingimustele.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei ole intressimäärade muutustest tulenev rahavoo risk olulise mõjuga, mistõttu ei kasutata intressiriski maandamiseks aruandeperioodil ega sellele eelnenud majandusaastal finantsinstrumente.

Kapitali juhtimine

Ettevõtte peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada Ettevõtte jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu omanikule ja hüved teistele huvigruppidele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur.

Omakapitali osakaal:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Omakapital	499 318 055	474 707 593
Koguvaramad	566 161 888	527 959 911
Omakapitali osakaal	88%	90%

Õiglane väärtus

Raha, debitorsete võlgnevuste, lühiajaliste laenu- ja võlakohustuste õiglasel väärtused ei erine oluliselt nende bilansis kajastatud väärtustest kuna nende realiseerumine toimub 12 kuu jooksul alates bilansi koostamise kuupäevast.

Pikaajalised kapitalirendi nõuete väärtus ei erine oluliselt selle raamatupidamisväärtusest, kuna selle fikseeritud intressimäär ei erine oluliselt turul kehtivast intressimäärast.

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

LISA 4. RAAMATUPIDAMISHINNANGUD JA -OTSUSED

Aruande koostamine kooskõlas IFRSidega nõuab teatud oluliste raamatupidamislike eelduste ja hinnangute kasutamist, mis omavad mõju finantsaruannetes kajastatud varadele ja kohustustele järgmise aruandeperioodi jooksul. Juhatuse eeldusi ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel faktoritel, sealhulgas eeldustel tulevikus aset leidvate sündmuste toimumise kohta, mis arvestades olemasolevaid tingimusi oleksid tõenäolised. Lisaks eeldustele kasutab juhatus teatud arvestuspõhimõtete rakendamisel hinnanguid. Valdkonnad, mis on seotud olulisemate või keerukamate juhtkonnapoolsete otsuste ja hinnangutega ning mis omavad olulist mõju finantsaruannetele, on varude hindamine (Lisa 7), materiaalse põhivara hindamine (Lisa 10), firmaväärtuse hindamine (Lisa 11), pensioni- ja tervisehüvitiste eraldiste ja looduskeskkonna taastamise eraldise hindamine (Lisa 15).

Varude hindamine (Lisa 7)

Varude hindamisel lähtub juhtkond parimatest teadmistest, arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ja võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse suuruse määramisel lähtutakse valmistoodangu puhul (bilansiline väärtus 31. detsember 2009 seisuga 93 297 323 krooni ja 31. detsember 2008 seisuga 50 381 008 krooni) nende müügipotentsiaalst ning võimalikust neto realiseerimisväärtusest; tooraine- ja materjalivarude hindamisel (bilansiline väärtus 31. detsember 2009 seisuga 12 721 690 krooni ja 31. detsember 2008 seisuga 12 111 138 krooni) lähtutakse nende kasutuspotsentsiaalst valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel. Lõpetamata toodangu hindamisel (bilansiline väärtus 31. detsember 2009 seisuga 5 427 638 krooni ja 31. detsember 2008 seisuga 6 333 226 krooni) lähtutakse selle valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt mõõta.

Materiaalse põhivara eluea määramine (Lisa 10)

Materiaalse põhivara eluea määramisel on Ettevõtte rakendanud Emaettevõtjaga kooskõlastatud norme, millega on hinnatud tootmisseadmete ja tootmisega seotud põhivara eeldatavat kasulikku eluiga lähtudes nende eeldatavast kasulikust tööeast. Kasuliku eluea määramine põhineb ajaloolistel kogemustel ning arvestab tootmismahte ja tingimusi. Piiramatult kasutuseaga varaobjektide (maa) eluiga on määramatu. Piiratud elueaga materiaalse põhivara bilansiline jääkväärtus 31. detsember 2009 seisuga on 334 689 198 krooni ja 31. detsember 2008 seisuga 271 425 135 krooni. Maa bilansiline väärtus 31. detsember 2009 on 11 198 375 krooni ja 31. detsember 2008 seisuga 10 834 837 krooni.

Pensioni- ja tervisehüvitiste eraldised (Lisa 15)

Eraldiste summa arvestamisel lähtutakse mitmetest hinnangutest, millest olulisimad on hinnang hüvitiste saajate järlejäanud eluea kohta ning hinnang diskontomäära kohta. Hüvitiste maksete perioodi hindamisel on juhtkond lähtunud Eesti Statistikaameti avalikust informatsioonist. Diskontomäär on määratud lähtudes Emaettevõtja kaalutud keskmise kapitali hinnast (WACC, 2009: 7.0%, 2008: 6.3%).

Looduskeskkonna taastamise eraldis (Lisa 15)

Eraldise summa arvestamisel lähtutakse mitmetest hinnangutest, millest olulisemad on rekultiveeritava maa rekultiveerimise suund, mille riik määrab alles kaevandusloa lõppedes, rekultiveerimise suunast sõltuv hektari korrastamise maksumus ning hinnang diskontomäära kohta. Eraldis baseerub kontserni ajaloolisel kogemusel, mille baasil on kalkuleeritud proportsioonid erinevate rekultiveerimise suundade ning hektari maksumuste kohta. Nimetatud andmetest arvestatakse hinnanguline keskmine hektari taastamise maksumus mille alusel arvestatakse eraldis. Diskontomäär on määratud lähtudes Emaettevõtja kaalutud keskmise kapitali hinnast (WACC).

AS Deloitte Audit Eesti

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Firmaväärtuse hindamine (Lisa 11)

Firmaväärtus on positiivne vahe äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud ettevõtte selliste varade eest, mida ei ole võimalik eristada ja eraldi arvele võtta. Positiivset firmaväärtust ei amortiseerita. Positiivne firmaväärtus on tekkinud Ettevõtte bilanssi eelnevatel aastatel soetatud tütarettevõtjatest, mis on ühinenud AS-iga Tootsi Turvas ja eksisteerivad eraldi tootmisjaoskondadena.

Juhtkond on Ellamaa, Kuislema ja Kose jaoskondade ning Puhatu jaoskonna soetamisel tekkinud firmaväärtuse hindamiseks läbi viinud vara väärtuse languse määramise testi. Investeeringute kaetava väärtuse määramisel on arvesse võetud tuleviku rahavood lähtuvalt nimetatud jaoskondades olevatest turbaressurssidest ning planeeritud eeldatavast tootmisplaanidest. Tuleviku rahavoo diskonteerimisel on kasutatud Emaettevõtja kaalutud keskmist kapitali hinda (WACC). Juhul kui firmaväärtuse kaetav väärtus on väiksem, mis on tõenäoline, kui turba jääkressurss nendes jaoskondades ammendub, bilansilisest maksumusest siis hinnatakse firmaväärtus alla kuni kaetava väärtuseni

Majanduskriisi mõjud

Finants- ja majanduskriis, mis sai alguse globaalse likviidsuse olulisest langusest 2007. aasta keskel ja mis tõi kaasa kapitaliturgude vähenenud finantseerimisvalmiduse, madalama likviidsustaseme pangandus- ja muudes majandussektorites ning periooditi ka kõrgemad pankadevahelise laenuintressimäärad ja väga suure volatiilsuse aktsia- ning valuutaturgudel, on ekspertide sõnul pidurdumas. Globaalne majanduslangus näitab üleilmse majanduskriisi põhja saabumist ja loob head eeldused 2010. aasta positiivseteks arenguteks.

Kuigi eelolevale aastale on oodata veel majanduslangust, näitavad kõik märgid olukorra edasist paranemist.

Rahvusvahelise likviidsuskeskkonna finantsseis on stabiliseerumas, Eesti seisukohalt aitab edaspidi likviidsus- ja rahastamiskrisise vähendada kindel liikumine euroalaga liitumise suunas.

Juhtkond usub, et on võtnud kasutusele kõik vajalikud meetmed, et tagada Ettevõtte jätkusuutlikkus ja kasv praegustes tingimustes.

LISA 5. RAHAVOOD

Selgitused mitterahaliste liikumiste kohta rahavoogude aruandes, mis pole avalikustatud teistes raamatupidamise aastaaruande lisades:

Tehing	EEK
Müügiootel põhivara	
• Müügiootel põhivara	577 000
• Kapitalirendiga müüdüd põhivara	-577 000
Pikaajalistelt eraldistelt arvestatud intress	
• Eraldised	-590 645
• Makstud intressid	590 645

AS TOOTSI TURVAS

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD 31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

LISA 6. LÜHI- JA PIKAAJALISED NÕUDED

Nõuded ostjate vastu

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. 2009. aastal hindas Ettevõtte juhatus ebatõenäoliste nõuete suuruseks 1 036 113 krooni, vastav allahindlus seisuga 31. detsember 2008 oli 15 028 krooni.

Nõuded ostjate vastu vanuse järgi:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Aegumata	21 312 369	15 130 370
Kuni 3 kuud üle tähtaja	4 777 437	3 672 763
4-6 kuud üle tähtaja	19 082	286 501
7-9 kuud üle tähtaja	459 585	565 193
10-12 kuud üle tähtaja	118 246	81 203
Rohkem kui 1 aasta üle tähtaja	401 980	0
Kokku	27 088 699	19 736 030

Lühi- ja pikaajalised nõuded jagunevad alljärgnevalt:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Kapitalirendi nõue alltõövõttu osutavatele ettevõtetele intressimääraga 5%-5,6% aastas, lõpptähtajaga 2014, alusvaluutas Eesti kroon.	27 856 187	16 817 279
Muud nõuded	3 876 871	1 000 355
Kokku	31 733 058	17 817 844
Sealhulgas lühiajaline osa	10 781 550	5 194 609
Pikaajaline osa (1-5 aastat)	20 951 508	12 623 235

LISA 7. VARUD

2009. aastal kanti maha freesturvast summas 482 053 krooni ja puidujäätmeid summas 1 796 krooni. Mahakandmine hõlmas Tootsi, Lavassaare ja Ulila jaoskonnas inventuuriga müügikõlbmatuks tunnistatud varusid. Lisaks kanti maha järelejäänud 50% ettemaksunõudest puitbriketi eest, kokku summas 953 228 krooni. Ettemaksu allahindlus on seotud hankija tarne ja makseraskustega. Kokku hinnati varusid alla 1 437 077 krooni väärtuses.

2008. aastal kanti maha frees- ja tükkturvast kokku summas 7 680 329 krooni, 953 228 krooni ulatuses kanti maha ettemaksunõuet puitbriketi eest. Kokku hinnati varusid alla 8 633 557 krooni väärtuses.

AS TOOTSI TURVAS

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Tootmisvarud on hinnatud bilansis tegelikku tootmisomahinda. Jaoskondades kus turvaste alatootmisega, mis oli tingitud halbadest ilmaoludest, tõusis tootmisomahind kõrgemaks netorealiseerimisväärtusest, hinnati turbatoodang neto realiseerimisväärtusesse (10,3% 2009. aasta turbatoodangust).

LISA 8. MÜÜGIOOTEL PÕHIVARA

Ettevõtte lõpetas koostöö ühe alltöövõtjaga mistõttu võttis tagasi kapitalirendi tingimustel müüdnud tootmiseseadmed, nimetatud põhivara plaanitakse müüa uuele alltöövõtjale järgmisel tootmishooajal. Lisaks eelmainitule tuli Ettevõttel seoses ühinemisega üle müügiotel põhivara mille müümisega aktiivselt tegeletakse. Nimetatud varad on bilansis seisuga 31. detsember 2009 kajastatud müügiotel põhivaradena.

	EEK
Saldo seisuga 31.12.2008	0
Ühinemisega soetatud müügiotel põhivara	233 820
Tagastatud põhivara	557 000
Saldo seisuga 31.12.2009	790 820

LISA 9. PIKAAJALISED FINANTSINVESTEERINGUD TÜTARETTEVÕTJATESSE

Ettevõtte pikaajalised investeeringud tütaretevõtjatesse on kajastatud järgnevalt:

	OÜ Langham EEK Eesti	OÜ Tootsi Energeetika EEK Eesti	Kokku EEK
Asukohariik			
Investeeringu bilansiline maksumus seisuga 31.12.2008	74 577 379	1 767 292	76 344 671
Investeeringu elimineerimine seoses ühinemisega	-74 577 379	0	-74 577 379
Investeeringu bilansiline maksumus seisuga 31.12.2009	0	1 767 292	1 767 292
Tütaretevõtja omakapitali kogusumma seisuga 31.12.2009	0	1 885 971	1 885 971
Osalus seisuga 31.12.2008	100%	100%	
Osalus seisuga 31.12.2009	0	100%	

10. detsembril 2008 sõlmiti AS Tootsi Turvas (ühendav ühing) ja OÜ Langham (ühendatav ühing) vahel ühinemisleping. Ühinemislepingu kohaselt oli bilansside ühendamise kuupäevaks 1. jaanuar 2009 ja alates sellest kuupäevast loeti OÜ Langham tegevus lõppenuks.

AS TOOTSI TURVAS

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD 31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Ühendatava ühingu bilanss ühinemispäeva seisuga oli alljärgnev:

VARAD	01.01.2009 EEK
Raha ja pangakontod	94 295
Ostjate laekumata arved	275 168
Mitmesugused nõuded	5 822 311
<i>S.h nõuded emajettevõtjale</i>	115 014
<i>S.h nõuded teistele kontserniettevõtetele</i>	5 529 877
<i>S.h muud nõuded</i>	177 420
Viitlaekumised	28
Ettemaksed	80 737
Varud	12 156 018
Müügioteel põhivara	233 820
Materiaalne põhivara	61 240 040
Immateriaalne põhivara	1 795 777
VARAD KOKKU	81 698 194
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL	
Võlad hankijatele	3 148 947
Mitmesugused võlad	988 750
<i>S.h tasumata arved emajettevõtjale</i>	296 580
<i>S.h tasumata arved teistele kontserniettevõtetele</i>	687 446
<i>S.h muud võlad</i>	4 724
Maksuvõlad	792 273
Viitvõlad	2 111 649
Laenud ja kapitalirendi kohustused	896 629
Kohustused kokku	7 938 248
Omakapital kokku	73 759 946
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	81 698 194

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD
31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

LISA 10. MATERIAALNE PÕHIVARA

Materiaalse põhivara liikumise aruanne on alljärgnev:

	Maa ja ehitised EEK	Masinad ja seadmed EEK	Muu materiaalne põhivara EEK	Lõpetamata ehitus EEK	Ettemaksed põhivara eest EEK	Kokku EEK
Soetusmaksumus						
31. detsember 2007	73 649 091	192 766 471	77 908 908	48 258 114	0	392 582 584
Soetamine ja parandused	224 700	17 522 290	0	45 809 105	120 340	63 676 435
Saadud sihtfinantseering	0	0	0	-2 000 602	0	-2 000 602
Müük ja mahakandmine	0	-18 389 463	0	-73 180	0	-18 462 643
Ümberklassifitseerimine	3 640 749	15 676 938	9 893 043	-29 210 730	0	0
31. detsember 2008	164 399 212	207 862 688	87 801 951	62 782 707	120 340	435 795 774
Soetamine ja parandused	272 730	7 305 242	0	32 066 332	50 144	39 694 448
Ühinemisega soetatud põhivara	18 525 142	49 701 338	18 857 325	9 726 420	406 812	97 217 037
Müük ja mahakandmine	-1 952 001	-69 965 651	-4 571 054	-55 472	0	-76 544 178
Ümberklassifitseerimine immateriaalsest põhivarast	0	0	4 733 378	0	0	4 733 378
Ümberklassifitseerimine	1 639 448	18 841 684	18 128 463	-38 082 443	-527 152	0
31. detsember 2009	95 999 859	213 458 849	124 950 063	66 437 544	50 144	500 896 459
Akumuleeritud kulum						
31. detsember 2007	21 305 105	101 922 834	20 726 853	0	0	143 954 792
Kulum	2 786 148	14 8834 866	1 444 232	0	0	19 065 246
Müüdnud ja mahakantud põhivara kulum	0	-9 484 236	0	0	0	-9 484 236
31. detsember 2008	24 091 253	107 273 464	22 171 085	0	0	153 535 802
Kulum	3 671 361	17 429 612	2 787 307	0	0	23 888 280
Müüdnud ja mahakantud põhivara kulum	-1 713 965	-55 326 156	-4 508 804	0	0	-61 548 925
Ühinemisega soetatud kulum	3 982 360	25 705 697	6 388 940	0	0	35 976 997
Ümberklassifitseerimine immateriaalsest põhivarast	0	0	3 156 732	0	0	3 156 732
31. detsember 2009	30 031 009	95 082 617	29 895 260	0	0	155 008 886
Jääkmaksumus						
31. detsember 2008	53 423 287	100 302 772	65 630 866	62 782 707	120 340	282 259 972
31. detsember 2009	65 968 850	118 376 232	95 054 803	66 437 544	50 144	345 887 573

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

LISA 11. IMMATERIAALNE PÕHIVARA

Immateriaalse põhivara liikumise aruanne on alljärgnev:

	Firma- väärtus EEK	Muu immateriaalne põhivara EEK	Kokku EEK
Soetusmaksumus			
31. detsember 2007	35 487 925	0	35 487 925
31. detsember 2008	35 487 925	0	35 487 925
Ühinemisega soetatud põhivara	0	5 207 155	5 207 155
Ümberklassifitseerimine materiaalseks põhivaraks	0	-4 733 378	-4 733 378
31. detsember 2009	35 487 925	473 777	35 961 702
Akumuleeritud kulum			
31. detsember 2007	0	0	0
31. detsember 2008	0	0	0
Kulum	0	57 165	57 165
Ühinemisega soetatud põhivara kulu	0	3 411 378	3 411 378
Ümberklassifitseerimine materiaalseks põhivara kulumiks	0	-3 156 732	-3 156 732
31. detsember 2009	0	311 811	311 811
Jääkmaksumus			
31. detsember 2008	35 487 925	0	35 487 925
31. detsember 2009	35 487 925	161 966	35 649 891

LISA 12. KAPITALIRENDIGA SOETATUD PÕHIVARA

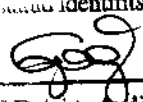
Kapitalirendiga soetatud põhivarad on alljärgnevad:

	Masinad ja seadmed EEK
Soetusmaksumus	
31. detsember 2008	13 316 861
Soetamine seoses ühinemisega	1 769 830
Rendiperioodi lõppemine	-12 156 861
31. detsember 2009	2 929 830
Jääkmaksumus	
31. detsember 2008	6 414 871
31. detsember 2009	1 699 978

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

LISA 13. MAKSUDE ETTEMAKSED JA TAGASINÕUDED NING MAKSUVÕLAD

Maksude ettemaksete ja tagasinõuete ning maksuvõlgade saldod on kajastatud alljärgnevalt:

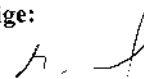
	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Maksude ettemaksed		
Käibemaks	0	4 639 318
Maksuvõlad		
Sotsiaalmaks	1 756 369	3 332 890
Üksikisiku tulumaks	951 463	1 754 980
Turbavarude kasutusõiguse tasu	652 491	124 388
Käibemaks	500 899	0
Töötuskindlustusmakse	211 520	85 451
Kogumispensioni makse	15 440	115 969
Erisoodustuse tulumaks	9 637	21 114
Kokku	4 097 819	5 434 792

LISA 14. VÕLAKOHUSTUSED

Ettevõttel on alljärgnevad pikaajalised võlakohustused:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Pikaajaline kapitalirent, lõpptähtajaga 2009, alusvaluutas Eesti kroon. Kohustus on tagatud Vapo OY garantiiga.	0	625 392
Pikaajaline kapitalirent, lõpptähtajaga 2013, alusvaluutas Eesti kroon. Kohustus on tagatud Vapo OY garantiiga.	827 560	1 040 978
Pikaajaline kapitalirent, lõpptähtajaga 2010, alusvaluutas Eesti kroon. Kohustus on tagatud liisingvaraga.	704 254	0
Muud võlad	163 891	2 792
Proгноositud kohustus 2009. aastal toodetud turba cest. Ettevõtte tegi tingimusliku kokkuleppe Puhatu ja Lavassaare alltöövõtjatega ebakvaliteetse toodangu suhtes. Kokkuleppe põhiselt tasutakse alltöövõtjale alles siis kui ebakvaliteetne turvas on realiseeritud, realiseerimisperiood lõpeb maikuus 2010.	765 000	0
Muu prognoositud kohustus	719 995	0
Muu viitvõlg	24 499	8 391
Võlakohustused kokku	3 205 199	1 677 553
Sealhulgas lühiajaline osa	2 439 608	831 742
Pikaajaline osa (1-5 aastat)	765 591	845 811

Kapitalirendilepingute intressimäärad jäävad vahemikku 5% kuni 6% aastas.

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD 31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

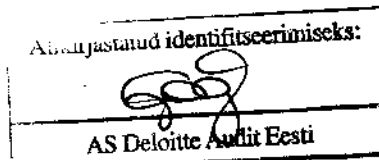
LISA 15. ERALDISED

Ettevõtte on moodustanud eraldised alljärgnevate tõenäoliste kohustuste katteks:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Pensionieraldis. Ettevõtte on võtnud lepingulise kohustuse maksta juhtivatel kohtadel töötavatele spetsialistidele (20 inimest) pensione kindlaksmääratud tingimustel. Pensioni baashüvitis on seotud 2001. aasta ühe kuu Eesti keskmise brutopalgaga. Nimetatud baashüvitisele rakendatakse elukalliduse tõusu kompensatsiooni ja tööstaaži koefitsienti. Pensionimakse kohustus tekib iga hüvitisaja 65-ndast eluaastast. 2009. aastal saatis Ettevõtte kokkuleppeliselt varem pensionile 2 töötajat mistõttu tekkis Ettevõttel lisa pensionikohustus mille võrra korrigeeriti aruandeaastal fondi. 2009. aastal oli pensionisaajaid 9, 2010. aastal on lisandumas 1 pensionihüvitise saaja. Hinnates, et pensionikohustus võib kehtida 2038. aastani ehk võimalike hüvitise saajate eeldatava eluea lõpuni vastavate statistiliste näitajate põhjal, on diskonteeritud eraldise pikaajaline osa.	26 435 559	24 970 272
Looduskeskkonna taastamise eraldis. Ettevõtte kasutab tootmiseks riigile kuuluvat maad, millest tingituna tekib Ettevõttel tulevikus keskkonna taastamise kohustus. Looduskeskkonna taastamiseks koostatakse maade rekultiveerimise projekt enne kaevandamislubade tähtaja lõppemist. Hetkel kehtivad kaevanduslood lõppevad vahemikul 2019-2029. Aruandeaastal jätkati Lavassaare jaoskonnas turbaraba ammendunud osa taastamist. Selle tarbeks saadi ka SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus sihtfinantseeringut summas 41 720 krooni.	809 681	1 475 616
Tervisekahjustuse eraldis. Kohtuotsustega on Ettevõttelt mõistetud välja tervisehüvitised 5 endise töötaja kasuks. Aruandeaastal ei lisandunud tervisehüvitise saajaid. Hüvitisi korrigeeritakse iga-aastaselt vastavalt tarbijahinnaindeksi ja riikliku pensioni muutustega. Hinnates, et hüvitise kohustus kehtib hüvitise saaja eeldatava eluea lõpuni vastavate statistiliste näitajate põhjal, on diskonteeritud eraldise pikaajaline osa.	934 835	904 336
Eraldised kokku	28 180 075	27 350 224
Sealhulgas lühiajaline osa	2 737 510	2 913 077
Pikaajaline osa	25 442 565	24 437 147
Kõikide eraldiste pikaajalise osa diskonteerimiseks kasutatakse diskontomäära 7% aastas, milleks on emattevõtja kaalutud keskmine kapitali hinda (WACC) seisuga 31.12.2009.		

[Handwritten signature]

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD 31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

LISA 16. POTENTSIAALNE TULUMAKS DIVIDENDIDELT

Kehtiva tulumaksuseaduse alusel ei maksa Eestis registreeritud äriühing tulumaksu mitte teenitud, vaid jaotatud kasumilt. Nimetatud seaduse § 50 alusel maksustatakse alates 2003. aasta 1. jaanuarist äriühingu poolt väljamakstud dividendid tulumaksuga olenemata dividendide saajast. Maksumäär on 21/79 väljamakstud dividendi summalt.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust Ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali dividendidena väljamaksmisel. Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2009 moodustas 90 682 073 krooni. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis kaasneb kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 24 105 361 krooni.

LISA 17. AKTSIAKAPITAL

Seisuga 31. detsember 2009 ja 2008 on Ettevõtte aktsiakapital 274 282 040 krooni, mis jagunes 27 428 204 aktsiaks nimiväärtusega 10 krooni.

LISA 18. MÜÜGITULU

Müügitulu jaguneb turgude lõikes järgnevalt:

	2009 EEK	2008 EEK
Eesti	175 895 968	90 365 957
Soome	37 473 598	54 343 444
Rootsi	21 095 064	68 119 518
Holland	17 133 251	38 343 626
Belgia	5 412 771	20 750 660
Saksamaa	4 992 294	5 722 371
Iirimaa	4 514 705	168 533
Prantsusmaa	3 352 102	2 485 720
Hispaania	3 045 282	2 401 226
Iisrael	2 870 399	2 577 718
Läti	1 740 245	3 517 956
Leedu	1 120 171	2 981 367
Kreeka	1 005 075	0
Portugal	351 110	0
Austria	210 290	2 705 594
Ungari	29 697	19 402
Itaalia	0	2 253 861
Suurbritannia	0	836 330
Taani	0	465 548
Kokku	280 242 022	298 058 831

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

ning tegevusalade lõikes järgnevalt:

	2009 EEK	2008 EEK
Kasvuturbad	132 465 111	104 003 472
Brikett	33 491 081	81 528 667
Küttefreesturvas	29 658 627	34 470 090
Tükkturvas	24 874 095	32 868 739
Hakkepuu, puidujäätmed	24 661 990	7 791 591
Turbatootmismasinad	17 551 701	14 083 099
Soojusenergia	15 525 700	12 676 830
Elekter	1 737 601	1 478 255
Materjalid, varuosad ja muu	228 968	1 107 252
Puidugraanul	47 148	5 761 163
Kile ümbertöötlemiseks	0	1 290 896
Tööd ja teenused	0	538 539
Puitbrikett	0	460 238
Kokku	280 242 022	298 058 831

LISA 19. MUUD ÄRITULUD

	2009 EEK	2008 EEK
Renditulu*	6 369 552	3 866 897
Kasum materiaalse põhivara müügist	5 911 649	3 885 389
Tulu vanametalli müügist	2 876 856	1 470 840
Tulu utiliseeritud kile müügist	584 490	0
Tulu sihtfinantseerimisest	41 720	0
Kahjude hüvitus	628	1 136 968
Muud äritulud	1 848 855	1 800 940
Muud äritulud kokku	17 633 750	12 161 034

* Ettevõtte on kasutusrenti võetud seadmeid mida renditakse edasi alltöövõtjatele ning mis ei kajastu rendile antud varade lisas (Lisa 22).

LISA 20. KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED

	2009 EEK	2008 EEK
Tooraine ja materjal	48 036 530	40 781 064
Alltöövõtutööd	44 927 665	32 921 683
Muud teenused	30 535 407	13 180 869
Kaubad müügiks	23 545 136	6 232 770
Tootmisega seotud maksud	4 272 042	2 983 893
Varude allahindlus (Lisa 7)	1 437 077	8 633 557
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	152 753 857	104 733 836

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD
31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA
LISA 21. MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

	2009 EEK	2008 EEK
Turustuskulud	35 119 690	73 400 682
Soojuse ja elektrikulu	20 015 977	12 108 211
Rendikulud	8 663 865	4 932 693
Kontori- ja administratiivkulud	5 753 792	6 792 076
Konsultatsiooni-, koolitus-, arendus- ja auditeerimiskulud	2 068 929	1 604 485
Kahjum materiaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	1 858 185	24 750
Infotehnoloogia kulud	1 386 099	1 575 424
Kindlustuskulud	1 348 323	1 291 991
Nõuete allahindlus	1 036 113	0
Juhtimiskulud	980 244	0
Ühinemiskahjum	817 433	0
Liikmeksud	479 391	474 622
Muud tegevuskulud	4 585 146	5 119 693
Mitmesugused tegevuskulud kokku	84 113 187	107 324 627

LISA 22. RENDILEANTUD VARAD

Ettevõtte poolt kasutusrendile antud varade maksumus on alljärgnev:

	Maa ja ehitised EEK	Masinad ja seadmed EEK	Muu materiaalne põhivara EEK	Kokku EEK
Soetusmaksumus				
31. detsember 2008	282 900	5 859 307	0	6 142 207
31. detsember 2009	265 380	7 178 906	17 520	7 461 806
Jääkmaksumus				
31. detsember 2008	31 259	5 539 021	0	5 570 280
31. detsember 2009	28 740	6 320 679	0	6 349 419
Renditulu rendileantud põhivaradelt				
2008	56 861	3 535 294	0	3 592 155
2009	70 859	3 382 230	0	3 453 089

2010. aasta hinnanguline renditulu on 5 499 570 krooni, nimetatud hinnang sisaldab lisaks rendileantud põhivara tulule ka seadmete edasirenditulusi.

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte & Audit Eesti

LISA 23. RENDITUD VARAD

Ettevõtte rendib kasutusrendi tingimustel masinaid ja seadmeid, mille minimaalsed rendimaksed kohustused jagunevad alljärgnevalt:

	EEK
Alla 1 aasta	4 581 025
1-5 aastat	8 849 833
Kokku minimaalsed rendimaksed	13 430 858

Kasutusrendikulu 2009. ja 2008. aastal oli vastavalt 4 572 532 krooni ja 2 484 062 krooni.

Ettevõtte on scopes tootmisega sõlmitud maarendilepingud mille 2009. ja 2008. aasta kulud olid vastavalt 1 520 773 krooni ja 1 467 755 krooni. Kuna rendilepingud on seotud Ettevõtte põhitegevusega, siis antud kulud tekivad ka järgmistel perioodidel.

LISA 24. BILANSIVÄLISED JA TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED

30. detsember 2004 kanti juhatuse otsusega bilansiväliseks kohustuseks NSVL Välismajandus-pangalt saadud laen koos intressikohustusega summas 4 230 414 krooni. Laenu bilansiväliseks kandmisel lähtuti sellest, et ametlik laenuandja on likvideeritud ja laenuõude tähtaeg on aegunud. Laenukohustus oli kajastatud summas 1 547 214 krooni ja intressikohustus summas 2 683 200 krooni.

30. detsember 2006 kanti juhatuse otsusega bilansiväliseks kohustuseks käenduslepingust tulenev kohustus summas 230 916 krooni. Kohustus määrati kohtuotsusega detsembris 1996.

Ettevõtte juhatus hindab nimetatud kohustuste realiseerumist ebatõenäoliseks.

LISA 25. SEGMENTIDE ARUANNE

Vastavalt kontserni põhimõtetele jaguneb Ettevõtte äritegevus nelja segmenti.

Kohalikud Kütused (Local Fuels) Segmenti põhitegevuseks on kohalike biokütuste tootmine, töötlemine ja müük. Kohalike kütuste segmenti peamiseks toodeteks on küteturbad ja puidukütused.

Soojus ja Energia (Heat and Power) Segmenti põhitegevuseks on soojusenergia tootmine ja müük ning elektrienergia vahendamine. Segmentis oli aruandeaastal seitse katlamaja mis varustasid nii sisetarbijaid, milleks oli peamiselt briketi tootmine, kui ka välistarbijaid soojusenergiaga. Soojusenergiat toodetakse turba- ja puidukütustest.

Keskkond ja Aiandus (Garden and Environment) segmenti põhitegevuseks on kasvuturvaste tootmine, töötlemine, pakendamine ja müük. Toodetud turbaid kasutatakse nii talupidamises loomade allapanu turbana, põllu- ja taimkasvatuse maa rikastamiseks, kui ka biojätmete kompostimiseks ja keskkonnareostuste absorptsiooni vahendina.

Graanul (Pellets) Segmenti põhitegevuseks Eestis on turbabriketi tootmine ja müük ning puidugraanuli vahendamine. Peamiselt toodetakse lahtist briketi ekspordiks ja pakitud briketi nii siseturule kui ka ekspordiks.

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Segmendi müügitulu on otseselt segmendile omistatav tulu, mida saab põhjendatud alustel segmendile jaotada ning mis saadakse müügist Ettevõttevälistele klientidele.

Segmendi kulu on segmendi põhitegevusest tulenev otseselt segmendile omistatav kulu, mida saab põhjendatud alustel segmendile jaotada, sealhulgas kulud, mis on seotud müügiga Ettevõttevälistele klientidele ja kulud mis on seotud sama Ettevõtte teiste segmentidega sooritatud tehingutega. Segmentide vaheline tooraine ja teenuste ost-müük toimub planeeritud tootmisomahinnas. Administratiivkulude-tulude ja põhivara jagamisel segmentidesse rakendatakse segmentide aasta müügiplaani müügitulu proportsioone, nimetatud müügitulu ei sisalda segmentidevahelist müügikäivet.

Finantstulusid ja -kulusid segmentide vahel ei jagata.

Segmendi vara on see vara, mida segment põhitegevuses rakendab ja mida saab otseselt segmendi omaks pidada või põhjendatud alustel segmendile jaotada.

Segmendi vara on näiteks segmendi põhitegevuses kasutatav käibevara, põhivara ja immateriaalne vara. Segmendi vara ja kohustuste hulka ei kuulu varad ja kohustused mida ei saa otseselt segmendile jagada, need kulud kajastatakse segmendi aruandes „jagamata“ veerus.

Äriscgmentide aruanded 2008:

	Kohalikud Kütused 2008 EEK	Graanul 2008 EEK	Soojus ja Energia 2008 EEK	Aiandus ja Keskkond 2008 EEK	Korpo- ratiivne 2008 EEK	Kokku 2008 EEK
Müügitulu	92 151 996	87 748 912	14 155 085	104 002 838	0	298 058 831
Segmentide vaheline müügitulu	16 733 920	2 738 590	7 766 375	72 587	0	27 311 472
Segmentide vahelised ostud	-793 745	-19 008 333	-7 235 799	-273 595	0	-27 311 472
Segmendi ärikahjum	-8 985 372	-11 369 890	-1 685 839	-1 257 790	0	-23 298 891
Segmendi koguvarad	199 499 465	35 059 889	48 832 880	147 439 913	97 127 764	527 959 911
Segmendi kohustused	6 348 324	1 004 944	883 659	1 981 644	43 033 747	53 252 318
Segmendi põhivara soetamine koos siht- finantseeringuga	25 538 853	4 962 000	12 815 980	18 359 000	0	61 675 833
Segmendi kulum	7 305 906	3 183 182	2 881 482	5 694 676	0	19 065 246
Segmendi varude allahindlus	6 564 685	953 228	0	1 115 644	0	8 633 557

AS TOOTSI TURVAS

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

AS Deloitte Audit Eesti

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Ärisedgmentide aruanded 2009

	Kohalikud Kütused 2009 EEK	Graanul 2009 EEK	Soojus ja Energia 2009 EEK	Aiandus ja Keskkond 2009 EEK	Korpo- ratiivne 2009 EEK	Kokku 2009 EEK
Müügitulu	96 896 684	33 542 637	17 267 478	132 535 223	0	280 242 022
Segmentide vaheline müügitulu	28 776 713	3 975 497	12 024 510	0	0	44 776 720
Segmentide vahelised ostud	-3 250 625	-29 025 622	-11 518 175	-982 298	0	-44 776 720
Segmenti ärikasum (kahjum)	11 048 679	-414 637	-468 838	13 239 772	0	23 404 976
Segmenti koguvarad	230 279 357	40 209 294	60 705 525	228 038 084	6 929 628	566 161 888
Segmenti kohustused	7 132 668	419 000	5 172 242	37 689 912	16 430 011	66 843 833
Segmenti põhivara soetamine	20 534 088	205 249	3 715 312	15 239 799	0	39 694 448
Segmenti kulum	7 850 795	1 135 537	4 167 624	10 791 489	0	23 945 445
Segmenti varude allahindlus	24 140	953 228	0	459 709	0	1 437 077

Graanuli segmentide vahelised ostud on oluliselt kasvanud 2009. aastal võrreldes 2008. aastaga. Kulude kasvu põhjuseks on 2008. aasta kõrge turbatootmise omahind mida Graanuli segment kasutas 2009. aastal brikteerimise toorainena, tootmismahu kasv kui ka soojusenergia kulude kasv mida mõjutab samuti küteturvaste kõrge omahind.

LISA 26. TEHINGUD SEOTUD OSAPPOOLTEGA

Osapooli loetakse seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriotsustele, sealhulgas ema- ja tütarettevõtjaid, teisi samasse kontserni kuuluvad ettevõtteid, nõukogu ja juhatuse liikmeid, nende pereliikmeid ja ettevõtteid, mille üle eelpool loetletud isikud omavad kontrolli või olulist mõju.

AS Tootsi Turvas ematettevõtjaks on Vapo OY ning tütarettevõtjaks OÜ Tootsi. Neova AB, SIA Seda, Vapo Sp.z.o.o, Vapo A/S, Kekkila Danmark A/S, Kekkila OY, Kekkila Iberia S.L. ja OY Suo on Vapo kontserni kuuluvad ettevõtted.

Seotud osapooltega toimunud tehingud on kajastatud järgnevalt:

	2009 EEK	2008 EEK
Müüdud kaubad ja teenused		
Ematettevõtja	38 110 894	53 846 676
Teised kontserni ettevõtted	90 158 751	24 676 999
Tütarettevõtja	749	8 680 444
Kokku	128 270 394	87 204 119

AS TOOTSI TURVAS

Allkirjastatud identifitseerimiseks:

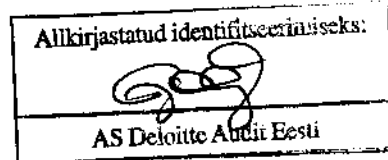
AS Deloitte Audit Eesti

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

	2009 EEK	2008 EEK
Edasi esitatud kulud		
Emaettevõtja	726 066	2 175 760
Teised kontserni ettevõtted	363 360	777 730
Tütarettevõtja	0	55 889
Kokku	1 089 426	3 009 379
Ostetud kaubad, toore, materjal ja teenused		
Emaettevõtja	3 116 622	11 489 728
Tütarettevõtja	0	1 426 572
Teised kontserni ettevõtted	5 235 498	4 348 163
Kokku	8 352 120	17 264 463
Antud laenudelt arvestatud intressid		
Emaettevõtja	800 654	30 274
Võetud laenudelt arvestatud intressid		
Emaettevõtja	134 344	8 355 879
Tütarettevõtja	0	111 511
Kokku	134 344	8 467 390
Ostetud materiaalne põhivara		
Emaettevõtja	2 497 464	7 897 019
Teised kontserni ettevõtted	0	252 672
Kokku	2 497 464	8 149 691
Müüdud materiaalne põhivara		
Emaettevõtja	0	2 062 191
Teised kontserni ettevõtted	478 990	182 334
Kokku	478 990	2 244 525
Antud laenu		
Emaettevõtja	0	11 880 867
Antud laenude tagasimaksed		
Emaettevõtja	11 880 867	0
Võetud laenu		
Emaettevõtja	10 951 540	19 941 471
Tütarettevõtja	185 052	1 700 916
Kokku	11 136 592	21 642 387
Võetud laenude tagasimaksed		
Emaettevõtja	0	315 000 000
Tütarettevõtja	0	0
Kokku	0	315 000 000

AS TOOTSI TURVAS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Saldod seotud osapooltega on kajastatud järgnevalt:

	31.12.2009 EEK	31.12.2008 EEK
Laekumata arved		
Teised kontserni ettevõtted	10 882 100	1 382 119
Emaettevõtja	681 268	6 771 984
Tütarettevõtja	0	296 580
Kokku	11 563 368	8 450 683
 Antud laenud		
Emaettevõtja	0	11 880 867
 Nõuded kokku	11 563 368	20 331 550
 Tasumata arved		
Emaettevõtja	378 695	1 879 537
Tütarettevõtja	0	115 014
Teised kontserni ettevõtted	78 484	338 537
Kokku	457 179	2 333 088
 Saadud ettemaksud		
Teised kontserni ettevõtted	2 640 000	0
 Laenuvõlg		
Tütarettevõtja	1 885 968	1 700 916
Emaettevõtja	10 951 540	0
	12 837 508	1 700 916
 Kohustused kokku	15 934 687	4 034 004

Emaettevõtjaga on sõlmitud tagatiseta krediidiinileping intressimääraga 1 kuu TALIBOR + 1% aastas, alusvaluutaks Eesti kroon.

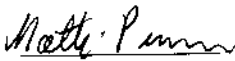
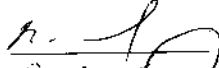
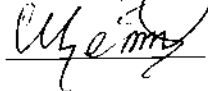
AS TOOTSI TURVAS

JUHATUSE ALLKIRJAD

31. DETSEMBRIL 2009 LÖPPENUD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhatus on 31. jaanuaril 2010 koostanud AS Tootsi Turvas tegevusaruande ning raamatupidamise aastaaruande.

Majandusaasta aruande allkirjastamisega kinnitavad kõik juhatuse liikmed majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

Nimi	Ametinimetus	Allkiri	Kuupäev
Matti Sami Petteri Puuronen	juhatuse esimees		<u>23.2.2010</u>
Kai Mäeleht	juhatuse aseesimees		<u>01.02.2010</u>
Sergejis Cepelevs	juhatuse liige		<u>23.02.2010</u>

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

AS-i Tootsi Turvas aktsionärile:

Oleme auditeerinud lehekülgedel 7 kuni 42 esitatud AS Tootsi Turvas raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb bilansist seisuga 31. detsember 2009, antud kuupäeval lõppenud aruandeaasta kohta koostatud kasumiaruandest, omakapitali muutuste aruandest ja rahavoogude aruandest, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõttest ja muudest selgitavatest lisadest.

Juhatuse vastutus raamatupidamise aastaaruande koostamise eest

Juhatus vastutab nimetatud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esituse eest kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse ja rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Juhatuse kohustuste hulka kuulub muuhulgas ka sellise sisekontrollisüsteemi kujundamine, kehtestamine ja haldamine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esituse ilma pettustest või eksimustest tulenevate oluliste vigadeta. Juhatuse kohustus on ka asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning põhjendatud raamatupidamislike hinnangute andmine.

Audiitori vastutus

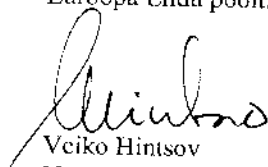
Meie vastutame arvamuse eest, mida avaldame nimetatud raamatupidamise aastaaruande kohta meie auditi põhjal. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me järgime eetikanõudeid ning planeerime ja viime auditi läbi saamaks põhjendatud kindlust asjaolule, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu.

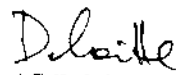
Audit hõlmab protseduuride läbiviimist eesmärgiga saada tõendusmaterjali raamatupidamise aastaaruandes esitatud arv näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta. Sooritatavad auditi protseduurid sõltuvad audiitori hinnangutest, sealhulgas hinnangust riskile, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada olulisi vigu, mis tulenevad pettusest või eksimusest. Nimetatud riski hindamisel, eesmärgiga planeerida asjakohaseid auditi protseduure, võtab audiitor arvesse raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja õiglase esitusviisi tagamiseks ettevõttes juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid ei anna hinnangut selle toimivuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse ja juhatuse poolt antud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ning raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Oleme seisukohal, et raamatupidamise aastaaruanne kajastab olulises osas õigesti ja õiglaselt AS Tootsi Turvas finantsseisundit seisuga 31. detsember 2009, aruandeaasta majandustulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse ja rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Veiko Hintsov
Vannutatud audiitor
15. veebruar 2010

AS Deloitte Audit Eesti

AS TOOTSI TURVAS

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

AS Tootsi Turvas juhatus teeb ettepaneku suurendada aruandeaasta kasumi arvelt kohustuslikku reservkapitali 4 922 092 krooni võrra. Ülejäänud aruandeaasta kasum, summas 19 688 370 krooni, kanda eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvele. Jaotuskõlblik kasum, summas 85 759 981 krooni, jätta jaotamata.

Matti Sami Petteri Puuronen
Juhatuse esimees

AS TOOTSI TURVAS

MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EMTAK KLASSIFIKAATORILE

MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EMTAK KLASSIFIKAATORILE

Ettevõtte müügitulu jagunes aruandeaastal vastavalt EMTAK klassifikaatorile alljärgnevalt:

	2009 EEK	2008 EEK
Turba tootmine, 08921	186 997 833	171 342 301
Puhastatud naftatoodete tootmine, 19201 (turbabrikett)	33 491 081	81 528 667
Muude kindlate kaupade vahendamine, 46181	26 446 739	9 730 084
Mujal liigitamata erimasinate tootmine, 28991	17 551 701	14 083 099
Auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine, 35301	15 525 700	12 676 830
Mitmesuguste erinevate kaupade vahendamine, 46191	228 968	1 107 252
Sorteeritud materjalide taaskasutusele võtmine, 38321	0	1 290 896
Muu mujal liigitamata tootmine, 32991	0	5 761 163
Muu teenindus, 96099	0	538 539
Kokku	280 242 022	298 058 831

Järgneval majandusaastal jätkab Ettevõtte tegevust samadel tegevusaladel.

Aruande elektroonilised kinnitused

aktsiaselts Tootsi Turvas (registrikood: 10021374) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Kinnitaja nimi	Kinnitaja roll	Kinnituse andmise aeg
Tiiu Priske	Sisestaja	22.06.2010
Resolutsioon:	Eelmise aruande failis oli ekslikult üks leht inglise keelne.	

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EEK)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Turba tootmine	08921	186997833	66.73%	Jah
Puhastatud naftatoodete (sh turbabriketi) tootmine	19201	33491081	11.95%	Ei
Mitmesuguste erinevate kaupade vahendamine	46191	26675707	9.52%	Ei
Mujal liigitamata erimasinate tootmine	28991	17551701	6.26%	Ei
Auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	35301	15525700	5.54%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372-4471530
Faks	+372-4471540
E-posti aadress	tiu.priske@tootsiturvas.ee
E-posti aadress	info@tootsiturvas.ee
Veebilehe aadress	www.tootsiturvas.ee